

Ultimate Benefit

Parasha Lech Lecha

HASHEM said to Abram, "Go for yourself from your land, from your relatives, and from your father's house to the land that I will show you. ²And I will make of you a great nation; I will bless you, and make your name great, and you shall be a blessing. ³I will bless those who bless you, and him who curses you I will curse; and all the families of the earth shall bless themselves by you."

ו. המלחמה עם המלכים והצלת לוט השרישה
בנו מצות פרידון שבויים בכל מחיר, כמו
שઆ"ה פדה את לוט בגופו ונפשו וסיכון
עצמו על כך, אף היום עם ישראל מחדר
בזה ומוכנים להחליף אלי גויים עברו יהודים
אחד, וכ"ז ירושה נמאע"ה.

3 Artsot - Star Dunes

1. לך לך — Go for yourself. The seemingly superfluous לך לך means "go for your own benefit and for your own good." And what is this benefit and good? The following verses explain: *I will make of you a great nation, for here you will not merit the privilege of having children and there you will, and there you will become famous [so that you will be able to carry out your spiritual mission]. By not specifying*

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארץ ומולדתך
ומבית אביך אל הארץ אשר אראן. וברש"י, לך
לך להגנתך ולטובתך, שעי"ז יקווים בו ואעשן לגוי
גודול ובברך ואגדלה שמק והיה ברכה. ועמדו
הפרושים בזה הרי מודתו של אברהם אבינו היא
אהבה, והכתוב קוראו אברהם אהובני, ובודאי שככל
עבדתו להשיות היהת בשיא האהבה ושלא ע"מ
לקבל שכבה, ומדוע ציריך לומר לו להגנתך ולטובתך,
מה שירחצלו ענין פניות של להגנתך ולטובתך.
וביתור קשה והרי זה נחשב בין עשרה הניטנות
שנתנסה בהם אברהם אבינו, ולא אחר שהקב"ה
הבטיח ברבות רבות וגודלות כל מה גודל הנסיוון
בזה, ומה קשה לעמود בו, הרי עברו ברבות כאלו
היה כל אדם מוכן לקיים זאת. ובמיוחד לאור דברי

ו. מעתה נבואר לפי סדר הניטנות מה נחלנו
מאע"ה. אם כי לא נוכל למצות
את כל הרכווש שנחלהנו, אבל נזכיר מעט
ותן לחכם ויחכם עוד.

א. מניסין אוור כshedim שהוא הניסין הראשון
שנمرוד הכניס את אע"ה לבשן האש
על אמונה ובטחונו בה, קבלנו הכהן בכל
דורות ישראל למות על קידוש ה' כדיועז
זמן הגליות כולם, ובגירות שמדה, וגירוש
ספרד, וכן השואה וכו'.

ב. מניסין לך לך מארץ שלא הודיע לו
לפיין ללבת שנאמר "אל הארץ אשר
ארך", התמלא לו באהבה עצומה גוזלה
לא", וכך אנו קיבלנו באהבה עצומה לעלות
נא", ועם ישראל בדורות הה שב לארצנו
נתוך באהבה גוזלה, והוא ירושה לנו
מאע"ה.

ג. מניסין הדעב, שה' אמר לו לבא לא",
והנה רעב בארץ ולא הרהר אחר מודתו
יתברך, מוה קיבלנו הכהן לסייע את דוחק
הפרנסה המצוי במינוח בא", ולהסתפק
בברכת ה' ולא להרהר אחר מודתו.

ד. מניסין לקיחת שרה לפרקעה כשייד
למצרים, וכן כشنלקחה לאבימלך, וזה
כמובן יסורים גדולים לאדם, ואע"ה עמד
בניסון הקשה הזאת, והתפלל לה' שלא יאונה
לשרה כל רע, קיבלנו את הכהן לעמו
ביסורים הפרטניים ולקבלם באהבה,
ומתפללים לה' שבטל מעליינו כל גזירות
קשות ורעות.

ה. במרייבה עם לוט, ה' ניסה את אע"ה
איך להתייחס למחלוקת, ולמחלמת אחיהם.
ואכן אע"ה עמד בניסון ואמר ללוט "אל
נא תהי מריבה בני ובינך כי אנשים אחים
אנחנו", והציג פתרון להפסקת המחלוקת
הفرد נא מעלי וגוו, מתוך הפרידה אפשר
להגיע לשולם, וכך באמת היה אח"כ
שנסבה לוט אברהם החלק והצילה, מהו
לומדים איך להתנהג במחלוקת הfrac{1}{2} בין
אחיהם לא להגיע חיללה למצב של קין והבל
שבמלחמותם קין הרג את הבל, אלא הפך
להגיע להסדר שלום ולפטורון הגון, ולשמירת
האהבה ואחווה כמו שהיה אצל אע"ה, ודבר
זה הוא חכמת חיים גוזלה לא לשקו עבזון
המחלוקות.

5 לך לך - לך לך

מסביר הגור"י נימין זצ"ל בספריו "דרכי מוסר":

אברהם הילך בכל ציוויב, יתבורך ולא בכל הגבוחות שהובטו לו כמו
שנאמר "וילך אברהם כאשר דבר אליו ה'".
אפשר להסביר זאת בדוגמא: יש מצווה לצום ביום כיפור ויש מצווה
לאכול בתשעה בתשרי. ודאי שלצום ביום כיפור לשם שם-שמות אין בכך
כמעט כל קושי. אנו רגילים ב"ה שעם ישראל כמעט כולם מקיימים ציווי
זה ובודאי שהאדם צם לשם-שמות כי הרי יכול לאכול במקום שלא יראו
אותו. אבל בשעה שהאדם אוכל בתשעה בתשרי וננה מהמאכלים דאי
שיותך קשה לכזון לשם-שמות. זה הכלל: ככל שההנאה קיימת במצוות
קשה לכזון לשם-שמות. لكن הניסיון אצל אברהם היה גדול ביותר כיוון
שהייתה לו הנאה מהמצוות ובכל זאת לא הילך בכל הגבוחה אלא הילך
בכל הציוויב.

ובזה הייתה מעלה יתירה על הנסיון הראשון
באור כבדים. ואור כבדים היה נסיון של מסירות
נפש שגופו לא נחשב אצלו לכלום בהאבותו את
השיות, אך בנסיון של לך הובתו לו הבתוות
בעיניים גשמיים וגם מדרגות רוחניות ואך הן היו
טפלות אצלו לגבוי אהבתה. וככל' כאן אל הארץ
אשר ארץ, והקשו המפרשים היכן מצינו שהראיה
לו הקב"ה את הארץ אליה ילך, שכותוב רק לך לך
מארץ ולא נאמר לו לאן. ומפרש הספונרו, אל
הארץ אשר ארץ ר"ל הארץ בה אהבתה אליך
במראות אלקים, שכן היה אליו הדיבור רק בבחין
ויאמר ה' אל אברהם ולא כתיב וירא אליו ה', ואמר
לו שבמקומם שאותה אהבתך במראות אלקים שם
הארץ שאליה תלך. וזה מה דכתיב להלן ויעבור
אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה, שהיה
הולך הולך ונסע עד אשר וירא ה' אל אברהם, ואז
ובין שם מזבח לה' הנאה אליו, שעשה מזבח על
מה שהשיג לראות את השיות, שכן שבא מהחוץ
לארצה לארץ ישראל השיג לראות את השיות בדרכה

ויתר גבורה. ואך כלפי מדרגה רוחנית עילאיות כו',
הרך אברם כאשר דבר אליו ה', שאינו חפץ לא
בגשמיות ולא ברוחניות אלא כאשר דבר אליו ה'.
זהו להודיע חכמו של אברהם אבינו לפני המקום,
את גודל חביבותו ואהבתו להשיות'. וכמו שאמר
מרן ה' מקובלין ז"ע, וכי רבותה היא שארbam
אבינו לא נשף באור כדים, רבותה היא שכבשין
האש לא נשף מלחת האש של אהבתה ה' שיקדה
באברהם אבינו.

וזה עניין של כל העשרה נסיבות שנטנתן
אברהם אבינו. שלא היו רק נסיבות במעשה, שלווה
יכולים גם אחרים להציג בו "א", ובזה היה
בגדול החביבות שהשקייע בו "א", וזה היה
גדלוותם. ואפיו בניסיון של אוור כshedim העיקר היה
גודל החביבות וההתלהבות שהשקייע בהו, שבזה אין
ילוד אשא, יכול לוגיע לגדול מעליו של אברהם
אביינו. וכן הנסיבות של ויהי רעב בארץ וממה
שנלקחה שרה לבית פרעה ובית אבימלך, שבקכל
לא היו עניינים שבבחירה ורק שלא הרהר אחיה
הקב"ה, עיקרם להודיע חבתו, שמדובר החביבות לא
הרהר מואמה, וקיבול הכל באהבה. וכך כל העשרה
נסיבותיו היו גבוה מעל גבוחה בדרגה שאף אחד
ישראל לא היה יכול לוגיע לה רק אברהם אבינו
שעמד בכלים לגדול חבתו. וכן בניסיון העתקה
שאמנם במעשה היו הרבה ישראל מקרים ועת
אבל אין מי יכול להתמודות אליו להתלהבות ואי
הקודש שעשה את העתקה, ועוד דרישת חז"ל בה
דחבש אברהם בעצמו את התמורה, אהבה מבטול
shoreה של גדולה (סנהדרין קה). וזה מ"א במא
שוח"ט עה"פ (תולמים קיב) במצווי חפץ מא
שעשה המצוות בשמחה, "ל לך, מיד וילך אברהם
כasher דבר אלין ה'.

8 והנה איתא בספה"ק דענין עשרה שיכים אצל כל יהודי, וגם בו עיקרם הוא במידת התביבות הקיימת בהם, שלא די עומדו בעצם הנושא במעטה, אלא כמו עומד בנזין של גודל התביבות, ועל פי הכלל שככל תר"ג המצוות מהנה עצות להציגו ובעצמו ובעוד תדריך, שככל המצוות מראות איש יהודיה להציג לדבקות בה' שענינה גודל אהבת ה', שהו

היעוד והתקפיך של יהודי. ויתכן שאדם היהה כל ימיו ויעסוק בתורה ותפללה ומעש"ט ולכלל דבריות שזו העיקר והתכלית לא הגע. הרי כמ"כ עירק הנסיניות הם על גודל החביבות להשי"ת שיהודי משקיע בויה. ועיי' הנסיניות הריהו הולך ומתעלן, וכדאי' במדרש (ב"ר נה, א) Uh פ' והאלקים נשא את אברהם, הה"ד נתת ליראך נס להונוסם, נסינו אחר נסינו גידולין אחר גידולין בשבייל לנסתון ולגדלו' בעולם כנס הזה של ספרינה. והיינו שבאמת הקב"ה הבוחן לבבות מכיר את מצבו של יהודי וידיע אם יעמוד בנסינו, והנסינו הוא רק בשבייל לגדלו', שהנסינו גופא מגדל אותו. כל נסינו מהعشירה נסיניות יהודי עובר הוא אמן קשה מאד, אבל בעמידתו בנסינו הוא געשה יותר גובה מקודם, שהוא עתה יהודי שכבר עבר נסינו כזה. ונסינו אחר נסינו גידולין אחר גידולין הוא גולד ומתעלן.

9 ובתורת אבות (פרשת תבואה) איתא ממרן הס"ק מסלונים זי"ע עה"פ ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואונסים לשמע עד היום הזה, וברש"י: שאוטו היום שנתן משה רבינו ספר התורה לבני לוי באו

כל ישראל ואמרו משה רבינו אף אנו עמדנו בסיני
וקבלנו את התורה וננו רוצים ג' את התורה, ושם
משה על הדבר אמר, היום הזה הבנית שאותם דברים
וחפצים במקומם. ואמר בשם מרדכי מלכוביץ ז"ע מהו
אומרו עד היום הזה, הלא כבר מקודם היו לישראל
וזמנים גדולים מאד בקריעת ים סוף שפכו לים
ובמעם הר שני, אלא שעתה ראה את גודל החביכות
שגילו ישראל בבקשתם את התורה, לא משום שזו
מצואת אלא אנו רוצים את התורה, וזה ראה שאותם
דברים וחפצים במקומות בחביכות יתרה. וע"ז אמר
משה ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות וגוי
עד היום הזה, כי **בשיש** חביכות הר זיה הכל, ובאיין
חביבות אין כלום. **וורה"צ** רבי יהודה לייב שכטב

*יעל זאת בנו אליך, בן יקיר, זאת רוזים אנו לעשוץ מפה. חן השכינה על פניכך יאיר, מתח, לבך וכל אביך לתורה ועבדתך ה' יפתחו, לך ונפשך בקרבתך אלהים אשר על ידך ירגישו, זאת כל בקשושיך לפניו יתפרק כלפני אב אהוב תשפך, והוא כאב לבן אהוב לעונותך לרצוחך יחיש.

בְּמַסְתֵּחַ מִלְּאָמֶר ۱۱

אםרו ר' שלמן נשתנה טעמו לפִי מהשbat כל איש ואיש, א'כ צרכיקים לשאול מה טעם היה לו להמן אם לא היה האוכל חושב שום מהשbat בשעת אכילת המן. [ופונה להמשובים שיענו על שאלתו, וכולם שתקו. אז אמר] אני אגיד לכם "از מיטראכט נישט האט עס קיין טעם נישט" [בלי מהשbat אין לו שום טעם]. דבר רוחני מקבל טעם לפי ערך מהשbat. של מה הדר בדור דומה לומד תורה ונוטן דעתו על מה שלומד ומתעמק במחשבתנו להבין דברי התורה, אז מרגיש את המתיקות שבתורה, וושם אצבעתו הקדושים לשפטינו בתנעה המורה על מתיקות], ולפיכך מברכים מדי יום ביוomo "וואערב", אבל אם יושב לפני הספר וממלמל מיללים בעלמא בלי שום העמוקות מהשbat אין לימודו שום טעם.

מצינו על כך חרוץ נפלא שעובר חותם השדרה בהרבה מפרשיה המוריה, כי עיקר הנסיך של אברם מכינויו היה אכן בכח, שלא יקרים את רצון המחתמת שיצמח לו מזה בגשמיות, כדי שיזכה לבניין למן ולפרוסםשמו בעולם, כי אז הוא

(מקרים את רצון ה', שלא לשמה, אלא יקרים את מוצאות ה', לשמה כי כן צוה ה' וזהו רצונו.)

רעיון זה מבואר ב"אור החיים" הקדוש, שפרש בו הכתוב (בראשית יב ד):

"וילך אברם כאשר דבר אליו ה'". ככלומר הפסוק הזה מעיד בזה, כי אברהם הלך בכוונה טהורה לקים את כל אשר נצטווה רק: "כasher דבר ה'", בלי שום פניה אחרת ורוח אישית שתצמץ לו מהליכה זו. והוסיף על כך, כי לנין כתוב: "וילך אברם כאשר דבר אליו ה'".

דבר רידיק שאחזר לשון קשה, כי לא נתכוון לקים לשם אמרה רכה בגלל התועלת שתצמץ לו מזה, אלא בבחינת דבר קשה

לקיים גורת המלך

12

אלא שכשר מתבוננים להבין ציווי ה', אפשר לפרש כוונתו בשתי דרכים: א) שיש בזה חותם גשמי: "לך לך, להנתר ולטובך, ושם עשוי לנו גדי גדול, וכאן اي אתה זוכה לבניים, ועוד שודיע טבען בעולם". ב) שיש בזה תועלת וחונית: "ויאשך לנו גודל, וה שואמורים אלקי אברהם, ואברך, וזה שאמורים אלקי יצחק, ואגדלה שמן, וזה שיפרסמו את שם ה' בעולם, עד שכל שראל יאמרו: "אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב". לפי זה אומר האוחב ישראלי "חידוש יעקב". נפלא בלשונו הקדוש:

13

משיח ה"אוחב ישראל" בביומו הנפלא, כי אברהם אבינו התגבר על פיתויו היצר הרע, ופרש את דברי הקב"ה בהבנה נעלית ונשגבה:

"אמנם אברהם אבינו ע"ה לגורל צדקו מוחשבתו זכה ונקייה, הבין שלא והוא הטוב והישר עבנינו אלקים לעשות ציוויל ופקורתו עבור מצפוני הטובות שיבאו לו מהרבה הआת, כי ה אנו נקרע עובד את השם יתברך רך עבד לעצמו עבור טובתו, וכשהתבונן בדבר נתודע לו בכירור שהוא מפתיעו היצר הרע.

omid תחילה וצווה דבר אחר, והפץ מוחשבתו פרישוש דברי השם יתברך לרצונו יתברך ולכבודו יתברך, רך לעשות זהה במוחשבתו, רך על כוונה אחרת הרצואה להיות דרכו והילוכן בקדושה, הינו ואשיך לנו גדי גדול, והוא שואמורים אלקי אברהם, רצונו לומר שיתגלה ויתפרנס אלקו יתברך בכל העולם על ידי מדת החסד של אברהם אבינו עליו השלום. ואברך, והוא שואמורים אלקי יצחק, רצונו לומר שיתפרנס אלקתו יתברך על ידי מרת הריראה והפחד שהוא מדתו של יצחק, וכן על ידי מדתו של יעקב.

44 והוא שההתורה הקדושה מעידה עליו, וילך אברם כאשר דבר אליו ה', רצונו לומר במחשבה וכבה וטהורה ובחלבות גדולה רק לקים דבר ה', ולא לשום דבר להנאת עצמו אך לפרטס אלקתו יתברך בכל העולם. והוא כוונת רשי"ז ל", שהוקשה לנו גם בן מהו הנסיך נג"ל, لكن מקודם הביא פיתוי היצר הרע, שהכנים במחשבתו שילך לטובתו, ואחר כך פירש הדבר אחר, שהוא באמת מוחשבתו של אברהם אבינו ע"ה.

15

והנה כך היא דרכו של היצר הרע, שמתאמץ בכל כוחו למנוע מהאדם מלקיים רצון ה', וכשרואה שהאדם מתחעש לקים רצון ה'. כי אז הוא מכנסיס במחשבתו שלא קים את המצויה לשמה כי אם שלא לשמה לשם הנה עצמית, لكن הכנסיס היצר במחשבתו של אברהם אבינו שקיים רצון ה' רק כדי שיזכה לבריות עולם זהה, אולי אברהם אבינו התבגר על היצר הרע ונתקוון לקים ממצוות ה' כפירוש השני, שיזכה יהוד עם בניו האבות הקדושים לפרסם שמנו יתברך בעולם ועליהם יאמרו: "אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב".

ואכן כך היה שהיצר הרע שביקש מתחילה למנוע מאברהם מלקיים רצון ה', הנה כאשר אמר לו אברהם שברצונו לקים רצון ה' כדי שיזכה לכל עניינו עולם זהה, הסכים היצר הרע גם חיזק אותו שיעשה הכל רק למען טובתו האישית שלא לשמה, אולי אברהם אבינו כאשר רק התחל ללבת, רך את כל הפניות ונתקוון לлечת רך כפירוש השני, שיזכה לפרסם את שמנו יתברך בעולם בבחינת: "אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב".

נמצא כי מה שכתב ה"אוחב ישראל", כי פירוש הא' שהביאו רשי"ז הוא מפתיעו היצר, כוונתו שהיצר הרע פיטה את אברהם שקיים את רצון ה' רך בכוונה זו שתצמץ לו מזה טובה אישית, אבל אברהם אבינו שהשיג עומק כוונת ה', השתמש בטעם זה כדי לرمות את היצר שלא ימנע ממנה מלקיים רצון ה', וכאשר התחילה לлечת סילק מוחשבתו טעם זה ונתקוון לטעם השני לפרש את שם ה' בעולם.

60 (ד) בתחלת העובודה צריך לדמות את היצר ונראה לבאר מקחו של צדק דברי ה"אוחב ישראל" על פי יסוד גדול בתורת הב羞"ט הקדוש ז"ע, כי בבוא האדם לעסוק בעבורות ה', צייר לדמות את היצר ולא לגלוות לו כוונתו, כמו שהביא בשם ב"תולדות יעקב יוסף" (פרש חותק סימן ו):

"שמעתי מומי דרכי ואשיבה רגלי אל נת': חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך, כי אם רצחה לך חוצת לילה ורק לשם שמיים ללימוד יתרוגה בו יציר הרע, אך עצה יעוזה שיתעורר לדבה לעסום בצריכיו ודרךיו שיש בו שיקות אל היצר הרע, ואחר כך ואשיבה רגלי אל עדותיך, וכיוצא בזה בשאר עניינים".

17 (על פ"י האמור מוסף ה"תולדות" לפרש מאמרם (פסחים ג): "עלולים עסוק בתורה ומצוות אע"פ שלא לשמה שמתו העובודה ימצא האדם לעצמו איזו פניה שלא לשמה כדי שהיצר הרע יניח לו לקים ממצוות זו, אבל עיקר כוונתו תהיה: "שמתוון שלא לשמה בא לשמה", שכשיגיע לקים המזויה יזרק הפניה שלא לשמה ויקים המזויה רק לשמה.]"

18

עתה יair לנו להבין עומק העניין, מדרוע רמז הקב"ה בדבריו גם על הפריש הראשוני: "לך לך, להנתר ולטובך, ושם עשן לגוי גדול, וכאן אי אתה זוכה לבניים, ועוד שודיע טבען בעולם", כי הקב"ה נתן לו בזה עצה נפלאה איך להתגבר על היצר העש שמנעו ממנו לקים רצון ה', لكن הודיע לו הקב"ה שעילידי הילכה זו יזכה לכל מני התאות גשמיות, וכוונתו היתה כדי שאברהם אבינו ישתמש בנימוק זה להתגבר על היצר הרע בתחלת דרכו, כי יאמר לו שכוונתו לקים דבר ה' כדי שיזכה לכל מני טובות בעניין עולם הזה.

19 Battle Plans- Rebekah Heller, Rashi

(Similarly, defeating the yetzer hara requires a clear, ultimate goal. Too often we fight our battles without relating them to the goal of the whole war. We try not to get angry, not to lie, not to give in to laziness, but the Ramchal teaches that all our spiritual striving must be rooted in a clear concept of our ultimate goal.

Different gedolei Yisrael have defined the goal of life differently. The Ramchal wrote that the goal is to cling to Hashem by doing mitzvos in this world so that in the Next World one can enjoy the light of the Divine Presence. The Gra said that the goal is to fix and refine one's character traits so that one can become more Godly. The Chassidic masters claimed that the goal is to bring spiritual light into a dark place, and through that to achieve deveikus between Hashem and His creation. Although their wording is different, they are all saying basically the same thing: The goal of life is a spiritual goal that requires striving to draw closer to Hashem.

As Rav Leib Kelemen is wont to say: "Closeness in the physical world is measured by distance; closeness in the spiritual world is measured by similarity." Thus, to draw closer to Hashem means to become more like Him and the middos He has revealed to us. This requires working on one's middos. In this light, the Gra's definition of the goal is the same as the others'.

All of the events of daily life can have either intrinsic or extrinsic value. Intrinsic value means that the activity is a goal in itself. Let's say you spent a good part of one day supervising the plumber who came to fix a leaky pipe. Having the pipe fixed could be a goal in and of itself, just like any of your daily activities: compiling a report at work, feeding the baby, or balancing the checkbook. Intrinsic

value means you're doing XYZ because XYZ has to get done. The pipe has to be fixed; the baby has to be fed; the checkbook has to be balanced. Everything stands on its own, with no relation to one another or to a larger goal.

Extrinsic value means that each activity has value because it contributes to the larger whole and its purpose. If the purpose of life is to draw closer to Hashem, for example, then fixing the pipe or compiling the report or feeding the baby or balancing the checkbook is a component of an overarching life's mission. They are connected to one another in the same way that the steering wheel, the spark plugs, and the gas gauge are all part of the same automobile; all the parts contribute to the purpose of the automobile, which is to get you somewhere.

Another way of saying this is that you can see the activities of your life in a fragmented way [pirud] or a unified way [achdus]. The Ramchal asserts that your life should be seen as unified and directed to a larger, transcendent goal.

The yetzer hara, of course, is a master of *pirud*. The more it can get you to compartmentalize your life and see it as broken into separate elements divorced from one another and from a larger context, the more it has you in its grip. (An extreme example of

נסיון "לך לך" שהוא עם הבטחה בצדו "אעשם לגדי גדור ואברך וגדרלה שמק והיה ברכה", כאן הורה הקב"ה לאברהם ללכת ולהמשיך בפועלתו הרמה להשב נפשות לאמנתו יתרך. אלא שבשליל הצלחת ענין זה ביטור, נצרך עושר, כבוד, בניים ושם כאחד הגודלים, כדי שישמעו מילוי, ובכן הבטיחו הקב"ה שהצלחתם פעליתו יתנו לך הנזכר, וכמבעור ברמב"ם (בhalachot תשובה פ"ט ה"א) שהזוכרנוו עליל שבבטחות התורה זה והוא כדי שנשתיע בהם לעובדו ולקרש שם, ובזה הובטה אברהם, ולא שפיתהו הקב"ה בחומריות כדי שיילך מארציו כפי שלמדונו בכית ספר, וכן א"כ נסינוו ביטור שאות, והוא בזה שיצא ממקוםו לעובדו בעבודתו הפצת האמונה ביטור שאות, ועוד, שירבה קניינו וככבודו ושמו יילך לפניו - נשיא אלקים - עד ישיוו כל האמות להמליכו עליהם. וכך יצורך אברהם לנצל כל טיפה וטיפה מחומריות זו רק לקידש שמו, ולצמצם מחשבתו ביוטר לבתיה להנות לעצמו אלא להחת הכל לקידוש שם שמי, כי זו עיקר הלימודות להיותו משופע בחומריות ולחיות בתחום עשי הולם, וכך לבטל לבבו את הערך החיזוני שלו החומריות ולהשתמש בה כאמצעי בלבד.

וכמו כן נצחון המלכים וויתרו על הצעת מלך סדום ליתן הרוכש כדי שלא לחללו שם הוא - אנחנו העשרתי את אברהם, והוא לא תהא ניכרת הבטחת הקב"ה להעשירו, דשוב בזה מוכה מסורת הנו ורכשו בשבייל כבוד שמי.

וכאמור כי זה עיקר הקושי והעבודה של האדם עלי אדרמות כפי מדريגתו והשגתנו, לנזר עצמו מחומריות העולם ולהשתמש בה לשם שמיים, לאכול ולישון לשם שמיים, לעסוק במשא ומתן לשם שמיים, וכן שיתמר צרכיו, וככל שיצליח האדם ביטור לשעבד חומריו לסייע בעבודת הה', קדוש אמר לו, וככל שונ המსילה ישרים פ"א: ואם הוא שולט

Let's apply this principle of seeing the larger picture, your ultimate purpose and goal, to your interaction with the plumber. Let's say you expect the plumber to take two hours to fix the leak. Instead, he works for four hours and at the end hands you a hefty bill. This leak was not part of your monthly budget to begin with (leaks never are), and now you feel resentful at having to pay for four hours of work. You feel like saying to the plumber: "This job shouldn't have taken four hours. You work slowly. Our old plumber could have done the job in two hours. I'll tell you what: let's compromise. I'll pay you for three hours."

This, of course, is a violation of halachah. Either you agree on a fixed price before the worker begins, or you have implicitly agreed to pay him his hourly wage. The time to argue about the price is before the job is done, not after. The yetzer hara is attacking. The bill in your hand assumes gigantic proportions until everything disappears from view except this big, unaffordable bill.

→ The Ramchal would advise: Step back and see the whole picture. If your goal in life is to draw close to Hashem by doing mitzvos, where do the plumber and his bill fit into that? It turns out that this mundane activity is really an opportunity to bond with Hashem by fulfilling the mitzvos pertaining to honesty in business. Seen in that context, your temptation not to pay the full amount would take you further away from your true goal. The big bill shrinks down to size as your true goal looms larger and larger.

24 This battle plan has two steps:

1. Define your ultimate goal in life. Your goal should be spiritual and involve your soul and its relationship to Hashem. Your goal must be something eternal and transcendent, something that will be worthwhile long after your possessions, family, and your own physical body have vanished from this world. Write down your goal and internalize it.

2. Zoom out until the situation you are confronting is visible as part of a larger picture that includes your true goal.

25 הַמִּזְמָרָה

"א"כ האבות הקדושים שנתברכו בעושר ובמקנה לרוב", בודאי ללא ספק שני צללו שפע זה לקדש שם שמיים לפני שלא הייתה להם מלאכה אחרת זולת זו, וא"כ כשמספרת התורה על רוב מקניהם וקנייניהם ברכושה עזה, פשוט וברור הוא שכן הבינה חכמתו יתרך ש-ד-י בכך היה לחכמים להבין מזה דוקא את גודлотם של האבות, להתפעל היכיזד ניצלו את כל עושרם וככבודם להגדיל כבוד שמיים ולא נתפתו להנות מלאה לצרכם.

זו עיקרי קושי העבודה יותר - מכל הנסינות המזדמנות לעיתים אצל האדים, והוא להיות באופן מתמיד דבוק בהשיות עם היותו בחומר.

26

דורנו הולך ושוקע בשקר, והאמת הולכת ונעדרת, הרי רואים אנו את מצב דורנו שהינו משופע בחיצונית מראה, אולם הפנימיות לooke בחסר גודל, ויראת ה' היום הינה יקרת המצויאות, בימיים אלה מתפעלים אלו מלמדנות מגאנות, ואילו מיראת ה' ודיביקות אמיתית אינו מתחפעים, והוא מפיטורי השקר להסתפק בחיצונית ולהתעלם מהתכלית שהיא טוהר הלב להיות השקו ורצונו רך בה. אמנים גם ל"למדנים" כמונו כבר אמרה הגרمرا (ע"ז יד ע"ב) שאברהם אבינו היה לו במסכת ע"ז שלו 400 פרקים, וכן אמרו שהאבות שמרו כל התורה כולה ואיפלו עירובי תבשילין, אולם לא בזה נתכוונו חז"ל לבטא את שלימות האבות אלא בטוהר מחשבתם ובכיקותם בה, שהוא עיקר דרישת התורה מהאדם, שהרי בפרט המצוות קיצרה תורה מאד ואילו בחוכות הלבבות, כגון: אהבת ה' ויראוו ועבדתו, הארכיה התורה, ורוב פסוקי התורה עסוקים בעניינים אלה, כמובא בספר חותם הלבבות בהקדמו.

בעצמו ונדק בכווראו ומשתמש מן העולם רק להיות לו לסייע לעבו
כווראו, הוא מתעללה והעולם מתעללה עמו.

כ) יכול האדם לעובד את קונו ולקיים מצוותיו בדקוק גדול ובשקדיה
ועל, וככ"ז לבבו עדין נ麝 אחר החומר והוא מפנוי שלא השלייט
די את עצמו להזק בבוראו, ולראות בכורא את הכל, הכל ממש, וכי
חו"ן מן אין ערך לכלום.

והכוונה, כאשרלו רבי יוסי בן קסמא: "כלום מעשה בא לירך", רצתה בוה
לראות מאייזה נושא יבחר לספר לו, האם יספר ממשיעין,
מתפקידו, מתורתו, מגמ"ח וכדומה, וכשראה שבחור לו רבי חנינא בן
תירדיון מקרה שהיה בו היתר ליטול את חלוקן מאותה עזרובכת של כספי
פורים, אם כן מכך שבחור רבי חנינא בספר סייפור שכזה דוקא, ממשע
שרהה במעשה כזה שלימוט, והרי הבין שהשלימות נמצאת בדברים שיש

ויאמר ר' ווי לך לך ווי לך לך פירט ז' ז' נאכלתך
ולעוגך. וכתרמץ קדוקים ייבר בקדשו.
כי להן מזק נא ע"ש. חיל כי ר' ר' ז' קווין
בדיניות מהן מוסיס כפסוקים. וווענק ווי וארכנן
ווער. כל עניין קברחות הילע נמה מה מרנו געלמא"ב.
כל געל מאהוט לו כל בטוטות האלע מיליכת הילע. טעם
לה וויא נסיך. וכן מקומות כל מפלמי כתובות. וכטעינן
כל לומד דיניהם בקדוקותם. וויל' כי גס לא כה
מפלחים חמיש דשים לגנות כל טאג לאפנן לאכטער
מונחו. ואכ"י נסיע גול סוף לאטנער ניד פיטוין
כענ' לאתאותם כהמקומות הנדרויות לאכטער במו גענ'לע.
וכטעינן בטפונ דקיקס פטנט. אס כי צוית' מתנית
הכל כו' דיק עיין תלמי. וכל קבב' הדרות
שומדים ממת מד מעט סולדט. ומומחה גולא' קיל
געמטע בעא. וח' שיקב עיין קבלע טול מ"מ. וכלהמ'ל
מיוט טפלען גאנ'ת כתורה. הודיע' כי לאטRELע ז' לאטRELע
טפונ' קפפונ' נס'ך. לאס יונגען גאנ'ת הדרות
ועהה אס סמעון חצמנען קאול' וווע' וכוייחס ז' סגנון
ווער מומנתה ככיס וווער. אבל ניג' יונער קאיה מ'
כך קאיה וב' טאג קפפונ' נס'ך הדרות. ז' דיעען מלען
הילע ערשר היון מצען עונגן ספטיס גול. וכשעטש
כבד נס כו' ז' יטיג הענונג בעל הילודות ז' ז' ז' ז'
ונס ז' הילע ז' אטנס בעשיג ותפאנז' מלע. וכפפ'ל
מלע' גול. ואלע' כתמי' נס'ך קא"ז שיסא' נס'ך כ'
הדרות נס'ך ז'
גענ'ו גול' וווער. כי לאס גע' קוויע' נס' וווער. נס' וווער

כודע זה לך?

חסיד - המתחסד עם קונו (זהר פר משפטים דף קב עב). חסיד אמתי הוא חסיד הנעשה ביכול עמ הקב"ה.

בマイור הוברים הוא לא כוארה קצת 'חריף', אבל ממש נפלא! חסד אמיתי הוא
לחת למשיחו דבר שאין לו מעצמו וגם אין לו אפשרות להשיבו בעצמו. אם אני
נותן לך סוכרים, בשעה שביבסך מנוחת חביבה של סוכריות - זה אומנם חסד, אבל
לאicia החסד. אך בשעה שאתה לך סוכרים, וגם אין לך שום אפשרות להשיג
סוכריות, וכעת הנה רוץ מאוד סוכרים אחת, אם אתה לך סוכרים - זה חסד
眞實的愛。

במה נתקה בטענה נטע מטה . לך שודע
בטענו פכו רך בעה טורחה . וטמן טוכך כו
במה מען כלס ברוחו שויימה לו טוכך קניין
וקיימל . וכטמי לה בונטה הטעיה . למתס ידען
בטעיה לה מת לנו כללהות וטוטוות כנוגדים . רך
אל בטענה קרווי . ונס צוה יט מדריגות גנואות
מעל גנואות . יט צמיי כינקרתת בעה . וט צמיי
כינקרתת טונס . וחזו שדומו רצמי זעל לבנחרך .
ונטוכך . פיטו לאנהה צוך ולטוכך בלן . ובכל גלא
כונטה הטעיה חיקיך דיביגו הארכון . מעמן קודשען
יעיר עיין קבלת טמיים . לאחמיין בלחומת קליינה
סמקנין דוכז כל מיעי הצעות וטוטוות הטעמיטיס ונטמיין
וממיין דוכז כי לא יהסם כל טוב . גס מטונס
כגטמיום . וכקווים פילץ זעל וחברך במנון צי :

הקב"ה מצווה את אברהם למכת מארצו וממולתו - להנתו ולטובתו. אחרי כן כתיב: "וילך אברם כאשר דבר אליו ה'", יש שפירשו, שאברהם לא עשה כמו שהקב"ה ציווה; הקב"ה אמר לו "לך לך" - לטובתך, אולי הוא החל לשם שמיין, רק משומש שכ נצווה.

אם בוגר בית ספר תיכון למדתונו

כasher adam uosha ma'aseh chesed, cgoen shonotan poroteh leyni, monogim b'ma'aseh sheni
 halikim: Rashi, ha'bunim she'ah ba'neh be'u'lom, kolmor u'zim ha'chesed shagmel um oto unni
 mesken, shelpani ken la'hiya lo ma' la'akol, v'kavut u'yi'natnu yish lo mo' la'akol. Aolom
 nosaf ul ke' ho'ag b'neh at ha'iashiyot shlo, ho'at u'sha' at uzmo la'beul chesed!
 v'hena n'tabun: ai'zo me'ban shni halikim al-cho'sub yot'er? ha'bunim sh'neha be'u'lom
 b'ma'aseh ha'chesed, ao b'nnin iashiyot?

דבר זה בא הכתוב למדנו: "לך לד" - העיקר אצליו, אומר הקב"ה, הוא מה שאותה עשה עם עצמו, העובדה שהרב מתקן את אישיותך וబונה את הנפש שלך.

ובזה יוכן כל דין בכל מקום קכלה טול מילוט
טוייס . חסר כלוחם יהי יוכן כל דין קכלה .
הדריך כי אם לא נהנו סענות ומוסר טעו מהת טול
ווניכומו ים . חיננס לדרכיו עירך קטע מל' מ"ס כו
קיטחין נחלונו בלאימה . בלאי מתקן כל מייל טובות
לכל מעינות . חוץ בקכלה . וכן חוץ פרפה וריהינה
פנק' בבור עיין קפלט עול מ"ס כ"ז . חומרים
בנין כס גבונד מ"ז נחלה . ונענץ נרכש המגנין
על כתונת פתקמלט דוא . וכן במלחה קרלובון הוה
מה"צ נחלונה בבור עיין מונז לתקל טלו טמי"ס
בדרכיו שלחו קקרים . גוינס לו חיקף כל כתאות
ויכולות דיגעת לו מוח . נכני נבודיעו שוחת קוה
עיר עיין קפלט מ"ז . גאנטמן בוא נחלונע בלאימה
בצמחיים היה טון כלל . הדריך מוח שיגן כל מייל
טובות וככלותם הלאיזיות . וזה ברינו רמי' ז' לא נאקהך
ולנונפק . כי כהו יט' ב' מ"ז טוא . בנהה . וטואה .

הקב"ה מצווה את אברהם לילך מארצו וממולתו - להנאותו ולטובתו. אחריו כן כתיב: "וילך אברהם כאשר דבר אלהי ה'", יש שפירושו, שאברהם לא עשה כמו שהקב"ה ציווהו; הקב"ה אמר לו "לך לך" - לטובתך, אילו הוא החל לשם שמים, רוק משום שכ נצטווה.

כ) אין יכולו לעמוד בני אדם ולימנע מאלף שערים של איסור, ואילו בשעה אחת של ספק לא יעדכו בו מהמת התיירותים שימצאו לעצם.

אמנם, לפי דברינו יובן הכל להפליא. כאשר שאל ר' יוסי "כלום מעשה בא לירך", לא הייתה כוונתו לשאול האם עשה אותה מעשה טוב שבעבורו קיבל עזה". הוא עשה מסקopic מעשים שיקבל עבורה עזה". שאלתו הייתה: נכוון, כולן יודעים את כל מה שבנית, הרי בנית את כל התורה כולה, את כל העולם. אבל כדי לענות לך אם הrkן בן העזה"ב עלי לדעת מה אתה בעצמך! האם עשית פעם משחונו, שוכניך מה אתה? אם תדע מה אתה, תיכנס לעזה"ב עם כל מה שעשית, אבל אם אין יודע מה אתה - לא יהיה לך כלום! ספר לי, אפוא, איך "מעשה" שממנו אעד מה אתה.

מה הכוונה "מעשה"?

ר' יוסי בן קיסמא אמר לו: נכוון, יתכן שבאותו פורם חילקת סכומי עתק, אבל כל זה היה בתכנית - כך היא המיציאות שלך, בנין החיים שלך, אתה בעל הסדר, ואפיו יכול יכתחבו שאל. אבל ברצוני שתספר לי על איך מעשה שאתה מחריגות, שבא לך בהפתעה, לא לפי התכנית כלל. מעשה שאף אחד לא יודע ממנו, וגם אתה בעצמך לא שמת לב כמה המעשה חשוב.

ואז הוא אמר: כן, היה לי כסף שהתחלף לי עם כספי צדקה. זה היה דבר שלא תיכנני, וואעפ"כ ויתרתי עליו.

41 אם כך, אמר ר' יוסי, עשינו אני יודע מי אתה! אם הייתה אמרה ל': 'למודתי את כל התורה כולה', עדין לא הייתי יודע מהי מדרגתך, כי זו היא שיאפה, זו התדמית שהנהך רוצה לבנות לעצמך, לעלדי זה אין שווה כלום, והרי אף אחד לא רוצה להיחשב לכלום. דוקא מעשה קכן זה, שלא נעשה בתכונן - הוא משךך מה אתה באמת!

זהו "כלום מעשה בא לירך", מעשה שאיןנו בכו של גודלך, מעשה קטן, אך כזה המשקף את אישיותך האמיתית, אותה בנית בעמל התורה והמידות.

42 אָמֵן לְרַק רַק אָמֵן - רַק
נסיוון "לְרַק" היה הדרק להתעלותו של אברהם אבינו להתנתק מכל העבר ולהתחלח חיים חדשים לחלוויין, וחוש מצויות מעשיות יש בחלהט גם ביהדות הכוונה לצמיחה ורוחניות. נכוון יותר היה לומר לא "חו"ז" מצויות מעשיות, אלא "בתוך" המצויות המשמעות, שכן צמיחה רוחנית ועובדיה רוחנית וקיים מצוות, אין שני דברים נפרדים אלא שני דברים נוגעים ומשולבים זה בזה.

בשבילeki מצויות הילכה צריך כל יהודי לעשות עבודה רוחנית כבירה של התגברות על טבעו ועל הרגליו הנמניכים והאנוכיים, וכך לדומם את עצמו ואת חייו לגביהם רוחנית, עליו לעשות - תוך כדי שמרות המצויות בפועל - עבודה גדולה של כוונות ותורת הלב. הרי לנו שהשניים שזורים זה בזה בלי הפרש כלל.

43 גם בתפישתינו את עצמנו, לא רק את עולם החומר שמוחוץ לנו, ישנה איזו כפילותות מטהה. אדם "לא רוחני" נהוג להגדיר את עצמו כגוף " בלבד", אולם נסו נא להגדיר לאדם זה את עצמו בהגדירה חומרית בלבד, כלומר: גובה, משקל, צבע עיניים, גיל וכו' לא. האם לא יתකומם כנגד תואר זה? מה פירוש גובה, משקל וכו' לא? וכי זה כל מה שאני? הלא יש לי גם אישיות? ואם כן, מה שהוא מכנה אישיות אנו קוראים נשמה. שניהם, הרי, אינם מוחשיים!

למעשה, כל התפישה האנושית של טוב ורע, מוסר ערכאים, משפט ומוסר, נובעת מחברה פנימית במחות הרוחנית, העילונית, של החיים, שהרי מי ששולל מן האדם ומן העולם את רוחניותו וטוען למציאות חומרית בלבד, כיצד יעלה על דעתו להשתמש במושגים כה לא חומריים哉, מוסר או יושר?

44 אלו הם מקטץ מאותותיו של עולם הרוח. אמן כפי שציינו, בכדי לאפשר לאדם בחירה בין רוח לחומר, אין הם, עם כל האמור, יותר מאותות. רק הבוחר להקשיב להם עשוי לגלותם ולהכיר בזאות מציאותם. המאמין - הוא האדם בוחר להאזין לאותות אלו, ובמציאות קיום מציאות הבורא להפוך אותם ואת המציאות הרוחנית כולה, למשהו חי וגולי, הפועל ומוטיר רושם על חייו ומיציאתו כולה. וכמו בא אודות מידת האמונה בספרו של מרדן החוזן איש צץ', אמונה ובתוון:

אמרים חז"ל: "איזהו חסיד"? - מהי האפשרות לעשות חסד בעולם? - רק עם אחד, עם הקב"ה! אצל הקב"ה יש שכך יכול אפילו לאתו, וגם אינו יכול להשיגו, ורק האדם יכול לחת לזו. מהו? השלים שהוא יוצר באישיותו. כשאדם מתפרק ומשלים את עצמו, עושים את עצמו לאדם טוב יותר, וזה דבר שהקב"ה מצדיו יוכל אולי יכול לעשות, כי אם הוא עשו אותה לאדם טוב, הרי לא נהייתי באמת אדם טוב. אולי רובוט, או מלאך... והוא, אם כן, הדבר היחיד שאינו יכול לחת לזו. ורק אני יכול לחת לזו.

זהו "לך לך" - הכוונה לאברהם היה שילך, אבל רצון הש"ת הוא ש אברהם בנה את עצמו, זה מה שמשמעותו. חוץ מזה הוא לא צריך דבר. להזכיר את העולם בתשובה - גם הקב"ה יכול. להזכיר אוחרים? - הקב"ה יכול לחת להם בתים כתחלת, כך שלא יצטרכו להסתובב ברחובות ולהזדקק לאירוע של אברהם. ואם אין הכוונה, חלילה, ש אברהם לא היה צריך לעשות את כל המעשים הטובים שעשה, כי ודאי שלא עשו אותם לא היה בונה את עצמו. אבל היוו של הכל, הדבר שבמיוחד חפץ בו הש"ת הוא שיבנה את עצמו, כמובן, כמובן, העיקר לא מה שאותה עשו, אלא מה שאותה בונה את עצמו!

37 אָמֵן נוראה זו נבעה מזוללו באדם. האדם לא היה שנווה אצל כלום. המטריה אינה האדם, אלא לבנות עולם. אדם הוא พฤษภาคม מד רבק. אם הוא מכיל את עצמו ותורם לכלל הציבור - יש לו זכות קיים, אבל אם הוא חורג - כמו היהודי למשל שיש לו שיטות לעצמו ואני מסכים עם שיטות הציבור - הוא פשוט מיותר, ולא רק מיותר, אלא הוא מאיים על כלום, והציבור יdag לסלק אותו...

שיטת אברהם אבינו הייתה בדיקת הש"ת לא צריך יותר כדי לבנות עולם, הוא יכול בלבד לבנות את העולם. אני לא צריך לפנים עניינים, הש"ת יכול בלבד לפרנס עניינים. אני יכול לעשות רק דבר אחד שהקב"ה לא יכול לעשות - לעשות מעצמי אדם טוב יותר!

לכן, כל בן שהוא ראה - היה בעיניו התכלית! אפילו עברי - גם הוא בן אדם! בזה ביכולתו נתנו לאילם מה שהוא לא יכול לחת לעצמו. זהה שיטתו של אברהם אבינו.

לעומתו, אנשי סודם אמרו: "יש לנו את הציבור שלנו, בא אדם זו ומקבש למצוץ את הדם שלנו? לך مكان, שלא תעשי אפלוי להתרקרב לעירנו!" כך היה גם שיטת אמריקה - בורי וזה לא ננכדים כאן! אתה תאכל את כל האוכל של מנהת... תמצוץ את הכסף מכל אזרח המדינה... لكن עדיף שתישאר במקומך ולא תבוא כאן!

38 וכן כלל האנושות: מצד אחד כבר הגיעו לירח, יצרו מחשבים מושכללים, פלאפונים שבלחיצת כפתור אחת ניתן לאחוח בכל העולם כולל על כף היד של המשמש, כסחוט! ואילו האדם עצמו - יורד יורד. הבנין שהאנושות בונה הוא על חשבון בנין אין אישותם!

לאmittתו של דבר, גם בדור עולם התורה קיימת בחינה זו. יש פער נורא בין מה שאנו עושים, לבין מה שאנו באמת. בדתורה מוציע, לומד תורה כל הימים,ousseח סדר, הוא בונה בניינים. אבל מה הוא? לא מה הוא עשו, אלא מה הוא בעצומו? אלו שני עולמות! עוד לא היה בעולם כזה פער בין המעשים לבן מציאות האדם עצמו!

39 לפי האמור נבין מאמור חז"ל שלכארה הוא פלא. חז"ל ע"י ע"א מספרים, שכחה לה רבי יוסי בן קיסמא, הילך רבי חנינא בן תרדין לבקרו, ובעת הביקור שאל רבי חנינא את רבו: "רבי, מה אני לחוי העולם הבא? אמר לו: כלום מעשה בא לירך?"

"אמר לו: מיעוט של פורמים מתחלפו לי מיעוט של צדקה וחקתים לעניין" - היה לי ארבוך עם מיעוט של טענות פורמים, כסף שלי. לא שמתי לב שהוא שלי וחששתי שהוא כסף של צדקה, וחילקתי לעניין. כשהשגעתי לעשות את הסעודה,

| גileyti shehia zo casf sheli. Vene up"i din, up"i yosher, hiyi kol hachzia makofet |
הצדקה את אותו סכם שנתתי להם. לא עשיתךך, אלא הכל נתתי לעניין.

"אמר לו: אם כן, מחלוקת יה' חליך ומגורל יה' גורלי"

זהו פ' ל' לך מארץ וממולך ובמית אברך,
לך לך, הינו אל יעדך, אל תקון נשותך מה אתה
ציך לתקן בעולם הזה, שזו עיר תפkickו של
יהודי, כדאי' בורתה אבות כי גם אם יהודי בעוה"ז
לומד ומתפלל ועובד במעשים טובים, הרוי אם איננו
מתכן את יעדו מה שצורך לתקן בעולם, או
כשעליה לעולם העליון שאלים אותו מה פעלת
בעולם הזה, פ' שהרי לא תקנת את העירך, את
שהיה תפkickך לתקן שזה היה יעדך בעולם. וזה
הוא דבר ה' אל אברהם, שנכללו בוה גם הוראה
לכל ישראל ורצו של אברהם, לך לך פ' להגיע
אל תקון הנשמה השיך אליך ולתקילת המיוועת
אליך, עליך לצאת מארץ וממולך ובית אברך,
הינו מכל התכוונות והחכונות והטבעיות שלך. והנה
הראשים של כל התכוונות והטבעיות נובעים מגן
ענינים אלו.

בריתו של אדם להיות נשך בדעתו ובמעשיו או, רעיו וחבריו ונוגה כמנג אנשי מדינתו, והיות ובכל מקום יש את הליקויים הנמצאים באנשי אותו המקום, הריחם נדקים באדם המתגורר באותו מקום, שטבע האדם להיות נשך אחר חבריו ואנשי מקומו, וע"ז נאמר לך לך מארץ, מהמדות הרעות שנדבקו לך מארץ. אמן המדות הרעות שמאז ארץ אין מושרות עמוק כ"ב באדם יותר לך לעוקם. ויש ממולדתך, מדות רעות הבאות בתורשה מצד המשפה, שמדות תורשתיות מושרות כבר יותר עמוק, וע"ז ציווה הקב"ה לאברהם לך גם ממולדתך, ועוד יש יותר עמוק מבית אביך, פגמים הנמשכים מההורים, כמו כ"ב (תחלים נא) הן בעונ חולתי ובחטא יתמנני אמי, שהם פגמים הטבעיים בדם שאותם קשה ביותך לעקו. וזה אמר הקב"ה לאברהם שיעקור המדות הרעות ויישרש אחריהן יותר ויותר עמוק עד שיגיע אל הארץ אשר ארך הדין שיגיע לתוכלית הדבקות בה.

R. Freifeld Speaks 127

We say the first of these pesukim three times every day. “Ashrei yoshev veisecha, the praises of those that sit and dwell in Your House, od yehallelucha selah, more, will they praise you forever.” The generally accepted translation of the word *ashrei* is “praises.” The word *od* means “more.” Thus, the praise of the Almighty is an expression of *od*, of moreness.

ic. “Ashrei adam oz lo rach, the praises of the person whose strength is in You, mesilos bilevavam, pathways in their hearts.” This is the literal translation of the words. How is a person’s “strength in You”? What are “pathways in their hearts”?

So let us begin by examining the phrase "the praises of a person." To what do these words refer? They refer to the excellence of a person, the brilliance, the shine, the glow, the achievement of the optimum, the ultimate expansion of his being.

When does a person shine brightest? When is he at the point of fullest expansion? Not when he is wealthy. Not when he is famous. Not when he can indulge all his desires for pleasure.

A person is at his greatest when he is making maximum use of his divinely endowed abilities. That is when a person reaches true excellence. The measure of excellence is in the power of *od*, when a person is more, when he is in an expanded state of being.

לך לך - אל נשמרתך! אכן, זו דרכו של אברהם אבינו, ראשון המאמינים, שהאזור לחדת העולם החומרית ושמי את הדי העולם שמעבר. אברהם לא הסתפק באזנה להדים הרוחניים, הוא קם ויצא למסע אמיתי של חיפוש רוחני. אותה קרייה שברוא עולם קראו אליו, מהדחתת ונשמעת גם היהם למטיים אליהazon ולב, והוא המשר הייחודי שמעבירה לנו התורה בדמותו של מייסד האומה, אבינו אברהם.

ויאמר ה' אל אברהם: לך לך מארץ וממולדתך ו מבית אביך, אל הארץ אשר ארראך. **מבאר ר' נתן** (תלמידו המובהק של ר' נחמן מברסלב) שהורהה קדומה זה פירושה: **"לך לך"** - לך אל עצמך - **צא וחפש את מהותך ויעוד נשמתך.** "מארץ" - לשם כך עלייך לצאת ולהשתחרר מארציותך ושמיונך, דהיינו מכל האחיזות שנחזות במשיכך מופרזה לחומרנות ולתאות גשמיota.

— "וממולדתך" - אף על פי שמרגע הולדתך יש לך תוכנות מלך, אופי וטבע מסוימים מלך, שכואורה מגבלים את התפתחותך, גם את כל אלו אפשר

לשנות. אופי איננו גזירת גורל בalthי ניתנת לשינוי. את הרע ניתן לדכא או לנתק
לנתיבים מועילים, ואת הטוב ניתן לפתח.

– “ומבית אביך – שם המשפחה, השכנים, הקרים והמיודעים שגדלת בינהם והקרוביים ללבך, גם הם פעמים רבות, אפילו מתוך **כוונה טובה**, יכולים לעכב ולמנוע מך את התפתחותך הרוחנית.

47 **כל הא芝יות האלה -** תכונות ורגלים, אופי, חינוך והשפעה סביבתית -
מכולם עלייך להשתחרר על מנת לצאת למסע המופלא מכולם - אל נשמתו". אל
ארץ אשר ארך". ואך שבתחלת המסע אין הסוף גלי וידוע, וכך שיש מן
זראים ביציאה אל עתיד מעורפל זהה ולא נודע: אם בנו של אברהם אתה, האמן
יש מי שמשמעו, יש מי שמבטיח שגם יצא למסע בודאי תגעה. אם תלך - בודאי

"אלאל" ...

So when does a person reach this praiseworthy state? When does he achieve an expansion of his being, a sense of "moreness"? When he "dwells in Your house," when he sits in the beis midrash, where he comes into close contact with the Torah. That is when he can access the power of *od*, that is when he reaches true excellence.

516

In a different place in *Tehillim* (19:9), King David lets us know that Torah is *mesamchei lev*, it gladdens the heart. When you embrace the Torah, your hearts expands with a pure, transcendent joy, and you enter an expansive state of mind and soul. You gain broad vision. You gain patience and a higher level of tolerance for the irritations that life provides in such abundance. You become a person of “moreness”, and all from the joy of embracing and learning the Torah.

A person is at his greatest when he is making maximum use of his divinely endowed abilities. That is when a person reaches true excellence. The measure of excellence is in the power of *od*, when a person is more, when he is in an expanded state of being.

52

Now let's take another look at the second pasuk. "Ashrei adam oz lo vach, the praises of the person whose strength is in You, mesilos bilevavchem, pathways in their hearts." How is this pasuk related to the pasuk that preceded it, the one we just learned?

First, let us establish an important principle about the spiritual state of a human being. By his very nature, a person is always in a state of flux; he is always moving from place to place, experiencing either growth or decline. In order for him to feel fulfilled, happy, satisfied, he must be constantly on the rise. A person that reaches a certain plateau, and then stagnates, cannot feel fulfilled. He has to shrivel; it is impossible otherwise.

So what's the problem? If a person has to rise to ever-higher spiritual states in order to feel fulfilled, then he should by all means do so.

53 But there is a problem. It is something called habit.

The Hebrew word for habit is *hergel*, which is derived from the word *regel*, a foot or to walk. Every person travels a path whose parameters are determined by the force of his habits. Like a huge bulldozer, habit blasts through tremendous amounts of stone and earth and carves the path on which the person walks.

This is the problem. On the one hand, a person wants to rise in order to be fulfilled. On the other hand, his habits constrain him to a narrow pathway and do not allow him to explore new territory easily. So how can he rise? Only by challenging and breaking the force of habit.

54

I once went to a certain place for Rosh Hashanah. As I was parking my car, I saw a very distinguished talmid chacham dragging a large case of Pepsi Cola into the building.

"What are you doing?" I asked him. "Why are you schlepping sodas?"

"They're for me," he says. "I can't eat without Pepsi."

Did you ever hear something like that? It's Rosh Hashanah, the most serious time of the year. Serious people, especially talmidei chachamim, have much on their minds. So why is he thinking about Pepsi? He can't eat without Pepsi? That's what concerns him now? I was flabbergasted. It didn't make sense.

Years later, the answer came to me. It was the force of habit. This man was conditioned to drink Pepsi whenever he ate, and so that was how it had to be. He knew he had to eat on Rosh Hashanah, so he instinctively made sure he had Pepsi. He didn't think it through. He just did what came naturally. He walked down the pathway carved out for him, between the steel walls on either side, and you can't walk down his particular pathway without a case of Pepsi.)

55

So what are you supposed to do? We all want to do the right thing. We all want to rise to ever-higher levels of spirituality. We all want to be fulfilled, to enjoy happiness and satisfaction. But how do we break out of the ruts of habit to which we've become so accustomed?

King David gives us two formulas. First, we need to strive for a sense of "moreness," an expansion of our souls, by coming close to the Torah. And then he says, "Ashrei adam oz lo vach, the praises of the person whose strength is in You." Sure, it takes vast strength to break habits, but we do not have an energy shortage. We have unlimited access to unlimited energy. How? By being a person that is *oz lo vach*, whose strength is in the Almighty.

56

The Gemara says (*Sukkah* 52b), "The evil one lies in wait for the righteous, seeking to put him to death (*Tehillim* 37:32), and if not for the Holy Blessed One coming to his aid he would be unable to defend himself." Listen to what the Gemara is saying. The forces of evil, of destruction, of negativity are very powerful, so powerful that you cannot go up against them. You think you are tough, you think you are strong, but you're like a fly against them. They brush you aside and overwhelm you. The only way to resist, the only way to prevail, is to turn to the Almighty for help. Only He has the power to drive back evil and defeat it. And if you're harnessing the divine power, the possibilities are unlimited.

You want to break out of the road on which you've been traveling? Find your strength in the Almighty. Only He can change the course of the "mesilos bilevavam, the pathways in your hearts." People who said they can't get up before eleven can get up at five o'clock in the morning to learn Torah. People who said they'll never understand Gemara can become talmidei chachamim. People who said they can't get into *tefilah* have found a way to come face to face with the Master of the Universe. People who said they can never change their habits and tendencies have been completely transformed.

The divine power is a bulldozer. It can help you break out of the old roads and carve out new ones for you. A person on his own is an atomic piece of dust, but when his "strength is in You," he is the strongest creature in the cosmos.

(This is the essence of success in everything you do. Pray to the Almighty with a pure heart and a profound honesty and ask Him for the strength to reach those heights that seem so unscalable right now. He will respond to you and give you the strength. You will feel your soul expand within you, you will experience an exquisite sense of "moreness", and you will forge new pathways that will lead you to fulfillment.)

וְאֵשֶׁר כֹּל אַחֲרָם מִכֶּם עַל חֶבְרוֹן יִסְמַךְ וַיֹּאמֶר: גָּדוֹלִי
יִשְׂרָאֵל מִשֶּׁאָר הַבָּחוּרִים וּוְלֹויִת, יִצְחָק. וְאַנְּגִינָה
אַתְּנַשֵּׁל וְאַתְּעַלֶּל. אָכְלָם לְהַתְּרַשֵּׁל, גַּם חֶבְרוֹן בָּמוֹךְ
יִתְּרַשְׁלָו וְהֵם עַלְיָק יִסְמַכְוּ, וְתוֹרָה מֵהָ פָּהָ עַלְיהָ. עַם
יִשְׂרָאֵל גּוֹי קָדוֹשׁ מֵהָ עַלְיוֹן, הַשְׁכִּינָה הַקְּדוֹשָׁה מֵהָ
תְּהָא עַלְיהָ, נָעַר וּבְחוֹר יִשְׂרָאֵל, לוֹמֵד תּוֹרָה וּוֹרֵשׁ אֶת הָ
כָּנְדוֹל בְּקַטְןָן, עַל כֹּל אַחֲרָם מִכֶּם הַחֻכָּם מַפְלֵל לְגַלְוֹת מִקְרָבוֹ
אֶת נְשָׁמַת יִשְׂרָאֵל וְלַעֲשׂוֹת אֶת עָצָמוֹ לְעַמּוֹד, אֲשֶׁר בֵּית
יִשְׂרָאֵל יִשְׁעַן עַלְיוֹן, אֵין בָּכֶם אֶפְאַחֲד אֲשֶׁר יִכְלֶל לְפִטְרָאת
עָצָמוֹ מִן הַאֲחֶרְיוֹת הַזֹּאת.